

Titelblad

Titel: Identifikation i forsikringsretten: Identifikation mellem sikrede og partner ved partnerens fremkaldelse af forsikringsbegivenheden

Engelsk Titel: Identification in insurance law: The identification made between the insured and his partner, when said partner is the cause of the insurance event

Udarbejdet af: Stephan Rosengren (20143552)

Vejleder: Niels Vase

Uddannelse: Erhvervsjura – Cand. Merc. Jur.

Uddannelsessted: Aalborg Universitet

Afleveringsdato: 14. August 2020

Abstract

This thesis concerns the legal position of identification which in Danish insurance law can be made between the insured party and his romantic partner, when said partner willfully or with gross negligence cause the insurance event.

Whether or not an insurance event can be considered caused by someone follows from the Danish law on insurance contracts, FAL in short, §§ 18 – 20. § 18, stk. 1 concerns the insured party's willful cause, and stk. 2 the insured party's gross negligent cause, of the insurance event, the result of which is either complete loss of coverage or a reduction in amount paid, respectively.

§ 19 provides derogation from § 18, in cases where the tortfeasor is under 14 years old or mentally handicapped, as provided by stk. 1, or in cases where the tortfeasor caused the damage in order to save person or property. § 20 concerns the inability of the insurance company to reduce the amount paid by more than 5 percent in instances where the tortfeasors negligent behavior can't be described as gross.

Then the rules for when and who must endure identification is explained. FAL § 85 states, regarding insurance in case of fire, that FAL § 18 is applicable on the behavior of the insured party's wife, with whom he lives. Regarding the insurance contract regulated types of insurance, the identification of the cohabiting partners is handled identically. In connection with the previous, the company's power to decide on identification in insurance contracts is found to be valid, considering how long this practice have existed without intervention from the courts.

With the introduction of the term cohabitants, it is pertinent to discuss this next. The determination of when there exists cohabitation differs between the insurance contract regulated, the FAL § 85 regulated and the FAL § 100 regulated instance of identification.

In regards to the insurance contract regulated identification, the only requirement is that the parties have the same address registered with the national register of persons. This is different from the FAL § 85 regulated instance of identification, where it is the actual nature of the cohabitation that is of importance. Here it is examined whether the circumstances of the case indicate the actual end of the cohabitation. To the assessment thereof, it is examined if the shared interests of the parties, arising from the cohabitation, likewise has ceased. If that is indeed the case, the parties can't be identified with one another for insurance purposes.

In regard to life insurance, the question is rather if the policyholders causing of the insurance event has resulted in the loss of coverage or not, and not whether his wife is liable to identification. The reason for this, is that the term cohabitation holds no value in cases concerning suicide and life insurance, since either all the insured are identified with the policy holder, or none is.

The shared interest of the parties is a term originating from the motives of the Danish insurance law. Even though it holds no statutory authority, it still holds legal value. The courts acceptance of the insurance companies' insurance contracts, where the terms influence is clear, further adds to the terms value.

In the court ruling U 1989.82 V the majority of judges opened for the possibility of using FAL § 85 analogical on paperless cohabitants. The dissenter stated in his remark, that such analogical applicability could only exist if implemented by law.

In the conclusion of the thesis, the main problem is answered in a short and concise manner, after which it is finally concluded that the legal situation regarding the analogous application of FAL § 85 continues to be uncertain, but the prevailing theory must most likely be, that the provision cannot be applied analogically

Indhold

Abstract	2
1. Indledning.....	5
1.1 Problemformulering	5
2. Fremkaldelse af forsikringsbegivenheden	6
2.1 Forsættelig fremkaldelse – FAL § 18, stk. 1.....	6
2.2 Fremkaldelse ved grov uagtsom adfærd – FAL § 18, stk. 2.....	7
2.3 FAL § 19, stk. 1 – Børn og sindssyge	8
2.4 FAL § 19, stk. 2 - Nødværge	9
2.5 FAL § 20 – Sempel uagtsomhed og selvforskyldt beruselse.....	9
3. Identifikation – Tredjemands fremkaldelse af forsikringsbegivenheden	10
3.1 Brandforsikring	10
3.2 Livsforsikring	11
3.3 Forsikringsvilkår.....	11
3.3.1 Tyveri og hærværk	11
3.3.2 Ansvarsforsikring	12
3.3.3 Autokaskoforsikring	12
4. Forsikringselskabets adgang til at aftale vilkår om identifikation.....	14
5. Partnerbegrebet	15
6. Samleverbegrebet.....	15
6.1 Brandforsikringens samleverbegreb.....	16
6.2 Livsforsikringens samleverbegreb	19
7. Det faktiske interessefælleskab.....	20
7.1 Det faktiske interessefællesskab ved livsforsikring	20
7.2 Hjemmel	21
7.3 Retsstillingen	22
8. Konklusion	24
9. Litteraturliste	25
9.1 Love	25
9.2 Domsregister.....	25

1. Indledning

1.1 Problemformulering

Hvorledes identificeres sikrede med sin partner, når denne fremkalder forsikringsbegivenheden?

Afhandlingens behandlingssubjekt er hjemlen, anvendelsen, formålet og ultimativt retsstillingen af den identifikation, som i dansk forsikringsret kan statueres mellem sikrede og dennes romantiske partner, ved partnerens forsættelige eller groft uagtsomme fremkaldelse af forsikringsbegivenheden.

Behandling af identifikation ved partnerens overtrædelse af sikkerhedsforskrifter, fareforøgelse og afgivelse af urigtige oplysninger er, henset til omfanget, fravalgt. Det samme er gældende for sikredes identifikation med andre af forsikringsaftalens sikrede end partneren, eksempelvis børn, logerende og panthavere.

Som en naturlig følge af afhandlingens fokus på partnernes romantiske relation, behandles ikke identifikation i arbejds- og selskabsforhold.

Der er slutteligt valgt at se bort fra ulykkesforsikring, da partnerens fremkaldelse af forsikringsbegivenheden i et sådan tilfælde, i realiteten ville være et fysisk angreb på sikrede, hvorfor der selvfølgelig ikke vil blive statueret identifikation.

Da afhandlingens formål er at belyse og redegøre for retsstillingen på området, anvendes den retsdogmatiske metode. Dette gøres ved systematisk og objektivt at anvende relevante retskilder til at opnå et samlet overblik over gældende ret.

De tilgængelige retskilder består af love, retspraksis, ankenævnsafgørelser, forsikringsvilkår og juridisk litteratur. Størst værdi skal naturligvis lægges lovene og retspraksis. Ydermere skal forsikringsvilkårene tillægges stor værdi, i kraft af den mangeårige ens forsikringspraksis.

Ankenævnsafgørelserne er ikke uden værdi, men har selvsagt ikke den samme præjudikatsværdi som domstolenes afgørelser. Den juridiske litteratur egner sig til de forhold der på ingen måde er omtvistet, samt som inspiration eller indirekte sparring i analysen af de behandlede forhold.

Værd at bemærke er, at meget praksis er dateret i det sidste århundrede, hvilket giver et udtryk af en stilstående retstilstand.

2. Fremkaldelse af forsikringsbegivenheden

Forsikringsaftalelovens §§ 18 – 20 regulerer de forhold, hvor sikrede, med varierende grad af skyld, har fremkaldt forsikringsbegivenheden.

Det fremgår af ordet ”fremkalder”, at det er et krav, at sikredes aktive handling har været skyld i forsikringsbegivenhedens indtræden. En undladelse kan tage form som en aktiv handling, og således være omfattet af bestemmelsen, som set i AK 50.135, hvor manglende opsyn med en værdifuld taske blev tolket som en aktiv undladelse.

2.1 Forsættelig fremkaldelse – FAL § 18, stk. 1

Fremkalder sikrede forsætteligt forsikringsbegivenheden, har han ikke noget krav mod sit forsikringsselskab, jf. FAL § 18, stk. 1.

For at bestemmelsen finder anvendelse, er det et krav:

- At sikredes handling var årsag til forsikringsbegivenheden og
- At sikrede har haft forsæt til fremkaldelsen af forsikringsbegivenheden.

Afgrænsningen af begrebet ”forsæt” er ikke defineret i lovgivningen, og svaret skal af den grund findes i retspraksis, subsidiært den juridiske litteratur, trods den manglende egenskab af retskilde. Der eksisterer en generel enighed om, at det forsikringsretlige forsætsbegreb skal forstås i overensstemmelse med det i strafferetten anvendte.¹ Højesteret pointerer dog i dommen U 2015.3943 H, at bevisbyrden er mere lempelig end i strafferetten. Ifølge Højesteret giver dette sig bl.a. ”udslag i, at der i forsikringsretten ikke stilles samme strenge krav som i strafferetten til beviset for, at sikrede havde forsæt til alle følger af en forsætlig skadefremkaldende handling”. Det er selskabet der har bevisbyrden for, at sikrede har handlet forsætligt.

Dette forsætsbegreb kan opdeles i 3 forsætsgrader²

- 1) Direkte forsæt
- 2) Sandsynlighedsforsæt
- 3) Dolus eventualis

---

¹ Jf. Ivan Sørensen, Forsikringsret, 6. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag s. 202 samt Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard, Dansk Forsikringsret, 10. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag s. 274

² Jf. Ivan Sørensen, Forsikringsret, 6. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag s. 202 ff. samt Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard, Dansk Forsikringsret, 10. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag s 274

Direkte forsæt foreligger, hvor det har været sikredes hensigt at fremkalde forsikringsbegivenheden. Den anden grad, sandsynlighedsforsæt, foreligger hvor det ikke har været sikredes hensigt at fremkalde forsikringsbegivenheden, men dog har været bevidst om, at den udførte handling med overvejende sandsynlighed ville fremkalde forsikringsbegivenheden.

Den sidste forsætsgrad, dolus eventualis, foreligger hvor sikrede dog indser, at handlingen muligvis vil fremkalde begivenheden, men ikke at det er en overvejende sandsynlighed, og alligevel vælger at udføre handlingen, og dermed acceptere risikoen for skadens opståen.

Alle 3 forsætsgrader blev prøvet af Højesteret i U 2015.3943 H og har således støtte i retspraksis.

2.2 Fremkaldelse ved grov uagtsom adfærd – FAL § 18, stk. 2.

Har sikrede fremkaldt forsikringsbegivenheden ved en adfærd, der under omstændighederne kan betegnes som grov uagtsomhed, besluttet det, under hensyn til graden af skyld og omstændighederne i øvrigt, hvorvidt erstatning skal ydes og i hvilken grad, jf. FAL § 18, stk. 2, 1. pkt.

Om en adfærd kan betegnes som grov uagtsom, afgøres af om der har været en ”indlysende fare for den indtrådte skade”.³ Kriteriet blev første gang anvendt af Højesteret i U 1995.737 H ved bedømmelsen af skyldgraden efter erstatningsansvarslovens § 19, stk. 2, nr. 1 og det blev i U 1998.1693 H slået fast også at gælde ved bestemmelsen af det forsikringsretlige begreb ”grov uagtsomhed”. Som i bestemmelsens stk. 1 er det ligeså et krav at den udviste adfærd, der kan betegnes som grov uagtsom, er årsagen til forsikringsbegivenheden.

Når det er fastslået at sikrede har udvist en adfærd der kan betegnes som grov uagtsom, fremgår det af § 18, stk. 2 at der, under hensyn til graden af skyld og omstændighederne i øvrigt, skal tages stilling til om erstatning skal erlægges og i hvilken størrelsesorden. Der åbnes således op for en bred anvendelse, hvor sikrede kan opnå fuld, ingen eller middel erstatning afhængig af graden af skyld og diverse omstændigheder.

§ 18, stk. 2, 1. pkt. er deklatorisk, jf. § 20, 1. pkt. modsætningsvist, og er af den grund ikke til hinder for, at det i forsikringsaftalens vilkår indføres, at selskabet er fri for ansvar, når sikrede

---

³ Jf. Ivan Sørensen, Forsikringsret, 6. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag s. 215

fremkalder forsikringsbegivenheden ved en adfærd der kan betegnes som grov uagtsom.⁴ Modsat gælder det præceptive 2. pkt. hvoraf fremgår at selskabet hæfter fuldt ud ved livs- og ansvarsforsikring.

Som ved bestemmelsens stk. 1, er det selskabet der har bevisbyrden for, at sikrede har udvist en adfærd der kan betegnes som grov uagtsom.⁵

2.3 FAL § 19, stk. 1 – Børn og sindssyge

FAL § 19, stk. 1 bestemmer, at reglerne om bortfald eller begrænsning af selskabets ansvar efter § 18 ikke finder anvendelse når sikrede var under 14 år eller på grund af sindssygdom, åndssvaghed, forbigående sindsforvirring eller lignende tilstand har manglet evnen til at handle fornuftsmæssigt.

Hvad angår bestemmelsens første del, sikredes alder, er problemstillingen meget simpel. Enten er sikrede under eller over 14 år.

Anderledes forholder det sig for så vidt angår bestemmelsens anden del om sikredes sindstilstand. Det skal her både bestemmes om sikrede har lidt af en ringere end normal sindstilstand, og om denne sindstilstand har bevirket, at sikrede har manglet evnen til at handle fornuftsmæssigt. Disse to problemstillinger kræver imidlertid en lægefaglig fremfor en juridisk vurdering.

Det er stadig selskabet der har bevisbyrden for, om sikrede har handlet forsætteligt, men bevisbyrden for, at sikrede har lidt af en sindssygdom påhviler sikrede.⁶

Bestemmelsen er deklatorisk, men det er et krav, at en fravigelse i vilkårene er præcist formuleret og besidder tilstrækkelig klarhed. Et eksempel herpå er U 1966.674 H om selskabets ansvarsfrihed over for en skolebetjent, der i en sindstilstand omfattet af bestemmelsen, havde udført hærværk på nogle skoler.

Reglen er en parallel til EAL § 24 b om sindssyges erstatningsansvar.

---

⁴ Jf. Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard, Dansk Forsikringsret, 10. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag s. 296

⁵ Jf. Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard, Dansk Forsikringsret, 10. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag s. 311

⁶ Jf. Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard, Dansk Forsikringsret, 10. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag s. 285 samt U 1982.528 H

2.4 FAL § 19, stk. 2 - Nødværge

Bestemmelsens stk. 2 foreskriver, at selskabets ansvar fastholdes i tilfælde hvor sikredes forsættelige adfærd har været foretaget for at afværge skade på person eller ejendom, under sådanne omstændigheder, at handlingen må anses som forsvarlig.

Vurderingen om, hvorvidt handlingen under omstændighederne må anses som forsvarlig er en nytteafvejning. Således er det klart, at et ur ofret for et menneskeliv giver en klar løsning, men en ko ofret for to geder ikke giver en lige så klar løsning. Det er forfatterens formodning, at der ved vurderingen må tilsynes til sund fornuft ved hovedparten af tilfældene jf. AK 18.843⁷, hvor en lille pige får fingrene i klemme og sidder fast, hvorefter moderen forsætteligt slår badekarret i stykker for at frigøre datteren.

Reglerne om negotiorum gestio finder også her anvendelse, og selskabet kan således søge regres mod tredjemand, når sikrede har fået dækning for ting, som er blevet ofret for at redde tredjemands person eller ejendom.

2.5 FAL § 20 – Simpel uagtsomhed og selvforskyldt beruselse

Af FAL § 20 fremgår, at selskabet ikke kan opnå ansvarsfrihed, men kun afkorte erstatningen med op til 5%, når sikrede har udvist en uagtsomhed der ikke kan betegnes som grov. Det fremgår af ordlyden, at bestemmelsen er præceptiv.

I 2. pkt. 1. led bemyndiges selskabet dog til at aftale sig ansvarsfrihed når forsikringsbegivenheden er fremkaldt under sikredes selvforskyldte beruselse. Som det er tilfældet ved selskabets fravigelse af FAL § 19, stk. 1, er det et krav, at vilkåret om ansvarsfrihed er formuleret præcist og klart.

Det er en forudsætning for selskabets ansvarsfrihed, at den af sikrede udviste adfærd må betegnes som uagtsom.⁸ Selskabet kan således ikke påberåbe sig ansvarsfrihed ved sikredes hændelige uheld, på et tidspunkt hvor denne er selvforskyldt beruset.

Det er et krav at sikredes beruselse er selvforskyldt, jf. ordlyden. Herved forstås, at sikrede enten har været bevidst om indtagelsen af rusmidlet, eller har været påvirket i en sådan grad, at denne vidste eller burde vide, at han var i en beruset tilstand jf. AK 51.573, hvor det ikke fandtes

---

⁷ Jf. Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard, Dansk Forsikringsret, 10. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag s. 290

⁸ Jf. Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard, Dansk Forsikringsret, 10. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag s. 319

sandsynligt, at en kvinde kunne opnå en alkoholpromille på 2,9% og ikke indse, at hun havde indtaget spiritus.⁹ Begrebet er ikke begrænset til påvirkning af alkohol, men dækker også over indtagelsen af medicin og narkotika.¹⁰

3. Identifikation – Tredjemands fremkaldelse af forsikringsbegivenheden

Selvom sikrede ikke har udvist en adfærd som er omfattet af FAL § 18, kan retten til erstatning alligevel fortabes, navnlig når der sker identifikation med en tredjemand, hvis adfærd *er* omfattet af § 18.

At sikrede identificeres med den skadevoldende tredjemand betyder, at forholdet behandles som var tredjemands adfærd udvist af sikrede selv. Dette indebærer, at sikredes ansvar afledt af identifikationen med tredjemand hverken kan blive strengere eller lempeligere, end hvis han selv havde udført den ansvarspådragende handling. I kraft af ovenstående kan selskabet således ikke aftale sig til ansvarsfrihed, såfremt tredjemand fremkalder begivenheden ved simpel uagtsomhed, jf. § 20, 1. pkt.¹¹

Det fremgår klart af ordlyden af § 18, at det er udgangspunktet, at der ikke skal ske identifikation mellem sikrede og tredjemand. Til dette udgangspunkt findes undtagelser i både lovgivningen og forsikringsvilkår.

Identifikation med hjemmel i lov forekommer ved brand- og livsforsikring.

3.1 Brandforsikring

I tilfælde med brand dækket af en brandforsikring er identifikation hjemlet i FAL § 85, hvorefter FAL §§ 18 og 19, om fremkaldelse af forsikringsbegivenheden, finder anvendelse i tilfælde hvor forsikringsbegivenheden er fremkaldt af sikredes med ham samlevende ægtefælle. Både kravet om samlivsforhold og kravet om ægteskab skal således være opfyldt, før bestemmelsen kan finde anvendelse.

---

⁹ Jf. Ivan Sørensen, Forsikringsret, 6. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag s.252 f.

¹⁰ Jf. Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard, Dansk Forsikringsret, 10. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag s. 319 samt AK 81.938

¹¹ Jf. Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard, Dansk Forsikringsret, 10. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag s. 341

Forsikringstagers partner ifølge et registreret partnerskab registreret før 12. juni 2012 sidestilles med ægtefælle, jf. § 3 i lov nr. 372 af 7. juni 1989 om registreret partnerskab 1989 og § 4 i lov nr. 532 af 12. juni 2012 om ophævelse af lov om registreret partnerskab.

3.2 Livsforsikring

Af FAL § 100 fremgår, at selskabet er fri for ansvar, hvis personen, på hvis liv forsikringen er tegnet, har begået selvmord på et tidspunkt, hvor forsikringen ikke har været uafbrudt i kraft i to år, medmindre det er godtgjort, at forsikringen ikke er tegnet med planer om selvmord, og at selvmordet ville være blevet begået uanset forsikringens tegning. Bevisbyrden herfor er svært at løfte, hvorfor retspraksis på området er minimal. Det lykkedes dog i sagerne ASD 1935.154 V¹² og AK 65.821.

Bestemmelsen er deklatorisk, og fraviges i praksis til fordel for en 1 – års ubetinget uafbrudt periode.¹³ Selskabet overtager da bevisbyrden for at der er begået selvmord.¹⁴ Fravigelsen er ikke en afvejning, og der er således intet til hinder for helt at undtage dækning ved selvmord, som sket i ankenævnsagerne AK 70.812 og AK 74.666.

Sikrede er i nærværende den begunstigede, og fortaber retten til erstatning som følge af tredjemands handling (Læs: selvmord), hvorved der er tale om identifikation.

3.3 Forsikringsvilkår

De identifikationsregler der ikke har hjemmel i lov, skal i stedet findes i forsikringsselskabernes aftalevilkår. Af branchesamarbejdet fra Forsikring & Pension, ”Familiens basisforsikring II” fremgår følgende aftalevilkår om identifikation.

3.3.1 Tyveri og hærværk

Vilkåret om identifikation ved tyveri fremgår af pkt. 4.7.2, under simpelt tyveri, hvorefter tyveri begået af en anden af de sikrede, medhjælp og logerende, dvs. ligestillede, ikke dækkes af selskabet. Om en person indgår som ”en af de sikrede” fremgår af forsikringsvilkårene. Identifikationsvilkåret

---

¹² Jf. Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard, Dansk Forsikringsret, 10. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag s. 340

¹³ Jf. Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard, Dansk Forsikringsret, 10. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag s. 340

¹⁴ AK 65.821

finder kun anvendelse ved simpelt tyveri, og ikke indbrudstyveri dvs. tyveri ved indbrud i forsvarligt aflåst bygning eller lokale.¹⁵

Hvad angår hærværk, er gruppen hvormed sikrede kan blive identificeret den samme, men udvides til også at omfatte ”personer, der med sikredes samtykke eller i øvrigt lovligt befinder sig i helårsboligen eller fritidshuset.”¹⁶

3.3.2 Ansvarsforsikring

For så vidt angår ansvarsforsikring, undtages dækning for skader forvoldt på ting eller dyr som én af de sikrede ejer, bruger, opbevarer mm., jf. pkt. 8.4.12 og de dertilhørende underpunkter.

Identifikationen sker ved, at sikrede ved en anden sikredes forvoldte skade på en af de af sikrede ejet genstande, betragtes som selv at have forvoldt skaden på egen genstand.

Problemstillingen behandles af ankenævnet for forsikring i AK 22.807 hvor ”en forsikringstagers 14 – årige søn lånte en cykel af sin storebroder, forsikringstagerens 22 – årige søn. Begge sønner var hjemmeboende. Ved et uheld, som den 14 – årige var ansvarlig for, blev cyklen totalskadet. Forsikringstageren havde tegnet familieforsikring, men forsikringselskabet nægtede at erstatte cyklen under henvisning til følgende policevilkår: » Forsikringen dækker ikke ansvar for skade på ting – 1) som ejes af de forsikrede ----. Forsikrede er: Forsikringstageren og dennes husstand. Til husstanden henregnes de familiemedlemmer, der bor hos forsikringstageren ---.« - Ankenævnet fandt ikke grundlag for at kritisere selskabets afgørelse. ”¹⁷

3.3.3 Autokaskoforsikring

Ved autokaskoforsikring kan der ske identifikation mellem sikrede, dennes ægtefælle / samlever og den faste bruger af køretøjet.

Selskabet undtager dækning, hvis én af de sikrede selv har fremkaldt forsikringsbegivenheden forsætligt, eller har/burde have været vidende om tredjemands forsæt til fremkaldelse, efter FAL § 18, eller har været selvforskyldt beruset jf. FAL § 20, 2. pkt. Der er altså ikke blot et krav at være uskyldig hvad angår fremkaldelsen, men også et krav om at være i god tro omkring køretøjets anvendelse af en ikke sikret tredjemand.

---

¹⁵ Forsikring og Pension, familiens basisforsikring II, s. 11, pkt. 4.7

¹⁶ Forsikring og Pension, familiens basisforsikring II, s. 13, pkt. 4.9.3.3

¹⁷ Jf. Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard, Dansk Forsikringsret, 10. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, s. 343

For at selskabet kan undtage dækning ved selvforskyldt beruselse, er det et krav, at det indgår klart og tydeligt som vilkår i forsikringsaftalen.

Fælles for alle 3 identifikationsvilkår er, at de går videre end de sammenlignelige lovbestemmelser om identifikation ved brand- og livsforsikring, derved at det er en generel bestemt gruppe af sikrede der kan identificeres med, og ikke blot en enkelt person, som tilfældet ved brandforsikringens ægtefælle, eller bestemt udvalgte personer som tilfældet ved livsforsikringens begunstigede.

4. Forsikringselskabets adgang til at aftale vilkår om identifikation

Hovedreglen i dansk forsikringsret er, at identifikation er ulovbestemt.¹⁸

Det er et generelt princip, at gruppen af sikrede i enhver sag med selskabet betragtes som værende en enkeltperson. Dette resulterer i, at sikrede A's forsættelige ødelæggelse af sikrede B's ejendele ikke kan søges dækket i hverken ansvar- eller indboforsikring, da selskabet anser skaden som udført af én person mod sig selv, hvilket der selvsagt ikke kan opnås dækning for.

Spørgsmålet om, hvorvidt selskabet besidder kompetencen til at statuere identifikation, mellem personer inkluderet i gruppen af sikrede, er ikke blevet prøvet af domstolene, hvilket, henset til selskabernes mangeårige praksis deri, utvivlsomt indebærer, at selskabet besidder denne kompetence.

Selskabets adgang til at identificere mellem de sikrede er ikke direkte begrundet, men af betydning er formentlig forsikringsaftalens udvidelse af dækningen til ikke blot at omfatte forsikringstager, men også dennes familie og andre til adressen tilknyttede personer. En sådan inklusion uden en medfølgende identifikationsadgang, ville være særligt byrdefuldt for selskabet, eksempelvis derved, at ansvarsforsikringens vilkår om ikkedækning af skader på sikredes egne ejendele i realiteten ville være uden virkning, da sikrede blot ville kunne anføre, at skaden er gjort af en anden af de sikrede.

Det er imidlertid ikke sådan, at forsikringselskabernes afgørelser, hvad angår identifikation, ikke prøves. Disse prøvelser handler om hvorvidt personer i visse tilfælde indgår i de i forsikringsvilkårene opremsede grupper af sikrede, og foretages som hovedregel af ankenævnet for forsikring.

Eksempler herpå er AK 75.148, hvor spørgsmålet omhandlede hvorvidt forsikringstager og den skadevoldende kæreste var samlevende på skadetidspunktet, og AK 84.283, hvor spørgsmålet omhandlede hvorvidt forsikringstagers steddatters gæster, i forbindelse med hærværk, lovligt havde opholdt sig på adressen.

---

¹⁸ Karnovs noter til Forsikringsaftalelovens § 100, note 261

5. Partnerbegrebet

Da behandlingen fokuserer på retsvirkningerne af sikredes partners fremkaldelse af forsikringsbegivenheden, er det nødvendigt at redegøre for, hvad begrebet partner indebærer.

Med begrebet ”partner” forstås i nærværende behandling en person, der er knyttet til sikrede af personlige romantiske grunde, uden noget krav om tidsmæssig involvering eller samlivsforhold. I daglig tale, altså en person der kan betegnes som sikredes kæreste eller ægtefælle.

Denne afgrænsning er imidlertid ikke forenelig med forsikringsretten, da fokus her er på det interessefællesskab, der opstår som følge af to personers bofællesskab. Dette fremgår af vilkårene i Forsikring og Pensions branchesamarbejde, ”Familiens Basisforsikring II” hvori det er bestemt, at ikke kun samlevende ægtefæller og folk i fast parforhold, men også helt almindelige bofællesskaber bestående af to personer uden romantiske relationer, hører til gruppen af sikrede, da de forsikringsmæssigt sidestilles med samlevende folk i fast parforhold.¹⁹ Partnerskab inden for forsikringsretten betegnes da som to personer der bor sammen, fremover kaldet samlevende.

Af ovenstående, og afsnittet om identifikation, kan det således konstateres, at identifikation mellem partnere ikke kan finde sted, i tilfælde hvor partnerne ikke er samlevende.

6. Samleverbegrebet

Da det er et krav for identifikation, at sikrede og dennes partner er samlevende, er det en grundlæggende nødvendighed at definere begrebet. Som ovenfor anført, betegnes personer som samlevende når de bor sammen. Udgangspunktet for bestemmelsen af, om de er samlevende er, om partnerens til folkeregisteret oplyste adresse er den samme som forsikringstagers helårsadresse.²⁰

Dette udgangspunkt er ufravigeligt i tilfælde hvor kravet om samlevende udelukkende følger af forsikringsbetingelserne, hvorfor problemstillingen om samlivets eksistens ikke volder problemer.

Denne retsstilling blev prøvet i dommen U.1994.109.V, hvor skadelidte ikke blev anset som samlevende til forsikringstagers barn, trods de faktiske bopælsforhold utvivlsomt var sådan, da hans til folkeregisteret oplyste adresse, ikke var hos forsikringstager.

---

¹⁹ Forsikring og Pension, Familiens Basisforsikring II, afsnit 1.1

²⁰ Forsikring og Pension, Familiens Basisforsikring II, afsnit 1.1

6.1 Brandforsikringens samleverbegreb

Modsat ovenstående om samleverbegrebet i de, hvad angår identifikation, ulovregulerede forsikringstyper, er den til folkeregisteret oplyste adresse ikke tilstrækkelig til at bestemme om partnerne er samlevere i tilfælde omfattet af Forsikringsaftalelovens §85. I stedet lægges her vægt på ægtefællernes faktiske bopælsforhold, der ikke nødvendigvis er i overensstemmelse med deres adresseforhold.

6.1.1 Bestemmelse af tidspunktet for samlivets begyndelse.

I retspraksis behandles udelukkende problemstillingen om tidspunktet for samlivets ophør.

Som holdepunkt herfor må, som det første, pointeres, at det er nemmere at bestemme et konkret tidspunkt for et samlivsforholds begyndelse end ophør. Dette skyldes, at der ved spørgsmålet om samlivsophør i relation til FAL § 85 ofte vil være uoverensstemmelser mellem ægtefællerne, og ikke nødvendigvis en præcis dato hvor alle den ene ægtefælles ejendele er blevet flyttet, og flytning af adresse meldt til folkeregisteret, modsat indflytning der netop har enten en anmeldt dato for flytning til folkeregisteret eller en dato hvor alt eller næsten alt indbo er blevet flyttet.

For det andet, at det er svært at tænke sig til en situation, hvor den præcise dato for samlivets begyndelse har relevans i en sag, hvor der er en formodning om at sikredes ægtefælle forsætligt eller groft uagtsomt har fremkaldt forsikringsbegivenheden. Det mest realistiske eksempel må være en situation, hvor ægtefællen, ved flytning af nogle, men ikke alle, indbogenstande, groft uagtsomt har været skyld i en skade på sikredes ting, og anfægter identifikation ved, at samlivet ikke er begyndt.

Det er forfatterens opfattelse, at der selv ved et sådan ”grænsetilfælde” kun er svag nødvendighed for fortolkning, da udgangspunktet om anvendelse af den til folkeregisteret oplyste adresse anses for tilstrækkeligt bevis for samlivets begyndelse.

Spørgsmålet har endnu ikke været prøvet i retten, hvorfor der ikke på tidspunktet for behandlingens udfærdigelse foreligger retspraksis på området.

6.1.2 Bestemmelse af tidspunktet for samlivets ophør

Den præcise afgrænsning af på hvilket tidspunkt samlivet mellem ægtefællerne er ophævet, skal findes i retspraksis, der, på trods af et fåtal af afgørelser, forholdsmæssigt klart angiver retstilstanden. Til belysning af problemstillingen anvendes 3 domme, der analyseres opdelt i relation til hver af underpunkterne.

Samlivet skal være faktisk ophævet

At samlivet skal være faktisk ophørt, indebærer, som ovenfor nævnt, at det er ægtefællernes fysiske og reelle bopælsforhold der skal indgå ved bedømmelsen af, om de er samlevere.

I **FED 1999.535** havde sikrede, i optakten til et skænderi, tilkendegivet over for sin mand (skadevolder), at det ville være sidste gang hun gik, hvis det kom dertil, hvormed har været ment, at hun ikke ville komme tilbage igen. Inden hun tog afsted med parrets fælles barn, gjorde hun det klart over for skadevolder, at deres ægteskab var slut. Skadevolder var indforstået hermed, idet han forsøgte at afholde sikrede fra at forlade hjemmet ved at tilbageholde hendes bilnøgler, således at hun måtte hentes af hendes ældste søns kammerat. Skadevolder fremkaldte forsikringsbegivenheden få timer senere, om natten.

Ved afgørelsen anså dommerne det for bevist, ud fra ægtefællernes forklaringer, at samlivet var endeligt ophørt.

I **FED 1999.1834 (AK 48.503)** havde sikrede, grundet ægteskabelige problemer, boet hos venner og familie, på hotel og i et leje sommerhus i sammenlagt knap 4 måneder, fra d. 6/3 til d. 2/7, hvor flytning blev meldt til folkeregisteret. Den 23/4 indsendte sikrede ansøgning om separation. Skaden blev af ægtefællen fremkaldt d. 2/5, altså før sikrede meldte flytning til folkeregisteret.

Ankenævnet fandt det sandsynliggjort, ud fra ovenstående forhold, at samlivet mellem ægtefællerne på skadestidspunktet var ophørt. Ankenævnet udtaler direkte, at det forhold, at sikrede grundet sine uafklarede bopælsforhold først melder flytning til folkeregisteret d. 2/7 ikke kan føre til et andet resultat.

I **FED 2000.2282** var sikrede flyttet ud til sin mor sammen med sine to børn 14 dage inden forsikringsbegivenheden, og havde overladt hjemmet til sin hustru (Skadevolder). Sikrede befandt sig i de 2 uger dagligt i hjemmet af både praktiske grunde, som at lufte sin hund, og for at tale med hustruen om hendes mentale helbred og deres ægteskabelige problemer. Natten til aftenen hvor forsikringsbegivenheden opstod, sov sikrede tilmed i hjemmet i et aflåst rum.

Afgørelsen blev afgivet med dissens, hvor flertallet, på grundlag af sikrede og et vidnes forklaringer om ægteskabets tilstand, bestyrket af indholdet af et lægebrev, fandt, at samlivet var ophørt ved

sikredes fraflytning. Flertallet fandt ligeledes ikke grundlag for at antage, på baggrund af ovenstående om sikredes formål dermed, at sikredes stadige tilstedeværelse på adressen indebar en genoptagelse af samlivet.

Den dissenterende dommer bemærkede, på baggrund af sikrede og den skadevoldende ægtefælles forklaringer under den relaterede straffesag, som verserede sideløbende, at sikrede ikke havde godtgjort at samlivet var endelig ophørt, og at forklaringerne ”*giver indtryk af en familie med betydelige samlivsproblemer, som på brandtidspunktet ikke endeligt havde taget stilling til konsekvenserne heraf.*”

Fælles for alle 3 afgørelser er, at der ikke er meldt flytning til folkeregisteret mellem sikredes fraflytning og forsikringsbegivenhedens fremkaldelse, og at dette forhold har været af mindre betydning for afgørelsen af tvisten.

Der er ikke et krav om tid mellem samlivsophævelsen og skadetidspunkt

På baggrund af afgørelsen i FED 1999.535, hvor samlivet blev anset for ophørt på skadetidspunktet, på trods af kun få timer mellem dette og at sikrede forlader hjemmet, kan det konkluderes, at tiden mellem sikredes udtrykte ønske om samlivsophør og skadetidspunktet er af mindre betydning, og må vige i tilfælde hvor andre hensyn taler for at anse samlivet som ophørt, som det er tilfældet i FED 1999.535, hvor sikrede havde givet klart udtryk for, at ægteskabet nu var at opfatte som slut.

Overvejelser om separation og skilsmisse kan være af betydning for bedømmelsen

I sagen FED 1999.1834, angiver nævnet specifikt det forhold, at sikrede inden skadetidspunktet havde indsendt ansøgning om separation, som værende af betydning for afgørelsen af om samlivet var ophørt på skadetidspunktet.

Mere usikkert er forholdets vigtighed i sagen FED 1999.535, hvor sikrede til skadevolder havde tilkendegivet at ægteskabet var slut, inden hun forlod hjemmet. Det må antages at besidde en vis vigtighed, da sikredes ønske om skilsmisse er en kraftig indikation af, at sikrede ikke længere har i sinde at leve sammen med ægtefællen.

Det lader ikke til, at der er tale om et krav, at sikrede klart har tilkendegivet at denne anser ægteskabet for slut, men at omstændigheden, hvis tilstede, i hvert fald i mindre grad, taler for at anse samlivet for ophørt.

Forhold efter forsikringsbegivenheden skal ikke tillægges betydning

I sagen FED 2000.2282, hvor sikrede i perioden op til skadestidspunktet dagligt havde befundet sig på adressen, valgte sikrede at genoptage samlivet med skadevolder, efter dennes afsoning af sin straf.

Den dissenterende dommer bemærker, at dette forhold bør tillægges en vis vægt ved afgørelsen. Forholdet bliver imidlertid slet ikke nævnt i flertallets bemærkninger.

Spørgsmålet om, hvorvidt forholdet skal tillægges betydning, skal i overvejende grad besvares negativt. Spørgsmålet der skal tages stilling til er, hvorvidt samlivet ved tidspunktet for forsikringsbegivenhedens fremkaldelse var ophørt eller ikke. Således kan det forhold, at sikrede på et senere tidspunkt genoptager samlivet ikke selvstændigt påvirke afgørelsen, og kan udelukkende inddrages i behandlingen af spørgsmålet, hvis det fordrer en velbegrundet tvivl om, at de for sagen relevante forhold er ukorrekte, med det resultat, at det stadig er de på skadestidspunktet eksisterende forhold som danner grundlag for afgørelsen, nu blot korrigeret så de stemmer overens med det faktiske handlingsforløb.

Eksempelvis ville sikredes genoptagelse af samlivet med skadevolder formodningsvist blive tillagt væsentlig større betydning, hvis dette skete 2 dage efter forsikringsbegivenheden, således at afgørelsen ville være, at samlivet ikke var ophørt, men at der blot var tale om uoverensstemmelser parret imellem.

Denne påstand har støtte i dommens afsnit om sagens omstændigheder, hvoraf det bemærkes, at sikredes genoptagelse af samlivet er uden betydning, men at der ved beslutningen derom er lagt vægt på, ”at [sikrede] først besøgte ægtefællen 3 – 4 uger efter branden på opfordring fra hendes mor, og at besøgene fortsatte, navnlig fordi [sikrede] fik medlidenhed med ægtefællen på grund af den dårlige behandling, hun modtog. Først i marts 1999 (4 måneder efter forsikringsbegivenheden) turde sagsøgeren genoptage samlivet under visse betingelser, og samlivet er nu endeligt ophævet.”

6.2 Livsforsikringens samleverbegreb

Ved livsforsikring er sikredes fremkaldelse af forsikringsbegivenheden lig med selvmord, hvorved forsikringsselskabet i hovedparten af tilfældene er ubetinget fri for ansvar. I kraft af denne absolutte ansvarsfritagelse, hvormed samtlige begunstigede må tåle identifikation med forsikringstager, har spørgsmålet om den begunstigede partner (sikrede) og den skadevoldende forsikringstagers bopælsforhold ingen relevans.

7. Det faktiske interessefællesskab

Det faktiske interessefællesskab er lovens og forsikringsvilkårenes motiv bag at statuere identifikation mellem sikrede og den forsikringsbegivenhedsfremkaldende tredjemand. Begrebet er selvforklarende, og dækker over den fællesinteresse der opstår ved bofællesskab og sameje.

Begrebet findes at være af indirekte, men afgørende, betydning i de ovenfor behandlede afgørelser om samlevets faktiske ophør. Således har det formodentlig været et afsluttende spørgsmål, om det faktiske interessefællesskab er ophørt med sikredes faktiske fraflytning.

Bestemmelsen af om det faktiske interessefællesskab er ophørt, anses for at have været relativt ligetil i FED 1999.535 og FED 1999.1834, hvorimod det findes at have været mere problematisk i FED 2000.2282, i kraft af sikredes daglige færdsel på adressen og kontakt med skadevolder.

7.1 Det faktiske interessefællesskab ved livsforsikring

Det faktiske interessefællesskab kan problemløst observeres i identifikationen ved fremkaldelse af forsikringsbegivenheden, hvad angår livsforsikring. Både den sikrede og forsikringstager, den selvmordsvillige aktør, har en betydelig interesse i, at sikrede får udbetalt forsikringssummen, da det utvivlsomt er forsikringstagers grundlag for at fremkalde forsikringsbegivenheden.

Det er en selvfølge, at forsikringstageren har en interesse deri, da livsforsikring tegnet med berigelseshensigt selvfølgelig ikke kan komme forsikringstageren til gode direkte, da han på udbetalingstidspunktet vil være afgået ved døden, hvorfor berigelseshensigten nødvendigvis må være på de sikredes vegne. Sikredes interesse stammer blot af forsikringssummen.

Imidlertid antages princippet ikke at have været af betydning for fastsættelsen af hverken lov eller forsikringsvilkår om identifikation ved selvmord, da forholdet om forsikringstagers forsæt vurderes til at være et særdeles tilstrækkeligt grundlag. Dette grundlag beror på, at det vil være urimeligt byrdefuldt for selskabet at være tvunget til at udbetale forsikringssummen til de begunstigede, i tilfælde hvor forsikringstager har tegnet livsforsikringen, med det formål at begå selvmord og derved hjælpe de sikrede økonomisk. Dette synspunkt stemmer også overens med FAL § 18, stk. 1 om fremkaldelse af forsikringsbegivenheden.

Identifikationen sker således automatisk i kraft af fortabelsen af retten til erstatning, grundet sikredes forsættelige handling, og ikke på baggrund af relationerne mellem forsikringstager og de begunstigede, og det interessefællesskab der måtte være.

7.2 Hjemmel

Det faktiske interessefællesskab er et begreb som anvendes i motiverne til Forsikringsaftalelovens § 85, hvori identifikation begrundes med ”*det faktiske Interessefællesskab der baade med hensyn til Fællesbo og Særeje findes mellem samlevende Ægtefæller*”, jf. udkast s. 126.”²¹ Begrebet har ingen lovhjemmel, men ikke desto mindre besidder det en vis juridisk værdi.

Begrebet får yderligere tillagt juridisk værdi, af den retlige anerkendelse af forsikringssekskabernes forsikringsvilkår om identifikation, hvori det faktiske interessefællesskab er et betydeligt element. Dette kan bl.a. observeres i vilkåret om identifikation ved tyveri, hvorved der kun sker identifikation, hvis tyveriet kan betegnes som ”simpelt”²². Der kan med rette argumenteres for ikke at eksistere et interessefællesskab, når en af de sikrede begår indbrudstyveri, da det i så fald er en selvfølge, at personen ikke har adgang til området.

Det skal pointeres, at begrebet ikke, i kraft af dets manglende lovmæssighed, fungerer som en konkret selvstændig hjemmel til brug med den juridiske metode.

Spørgsmålet om begrebets rækkevidde blev i nogen grad prøvet i U 1989.82 V, hvor flertallet af dommerne bemærkede, at FAL § 85 muligvis, med hjemmel i motiverne, kan anvendes analogisk på papirløse samlivsforhold men, at der ikke var grundlag herfor i sagen, da samlivet blev anset for ophørt. Dommernes prøvelse af, om samlivskriteriet er opfyldt, tegner imidlertid et billede af anerkendelse af en analogisk anvendelse af bestemmelsen. Denne påstand beror på det forhold, at klassificeringen af partnerne som papirløse samleverer burde være tilstrækkeligt, hvis det af dommerne fandtes, at FAL § 85 ikke kan anvendes analogisk, og at prøvelsen af om samlivet er ophævet, således til en vis grad, giver udtryk for en anerkendelse af muligheden for en analogisk anvendelse af bestemmelsen.

Sat på spidsen kan flertallets bemærkning også have haft til hensigt at betyde, at dommerne ikke har taget reelt stilling til spørgsmålet, men blot ville slå fast, at en eventuel analogisk anvendelse af FAL § 85 på forholdet ville være betydningsløs, da der ikke forelå et samlivsforhold. Dette er dog tvivlsomt.

Om anderledes tolkning af flertallets bemærkning, se Preben Lyngsø, Dansk Forsikringsret, 7. udgave s. 269, der mener at bemærkningen peger i retning af, at der ikke er grundlag for at statuere identifikation i papirløse samlivsforhold.

---

²¹ Jf. Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard, Dansk Forsikringsret, 10. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag s. 346

²² Forsikring og Pension, familiens basisforsikring II, s. 11, pkt. 4.7

Den dissenterende dommer slog i sin bemærkning fast, at FAL § 85 ikke kan anvendes på papirløse samlivsforhold, og at en sådan anvendelse alene kan gennemføres ved lov.

Ankenævnet for forsikring tog i sagen AK 31.630 principiel stilling til spørgsmålet og statuerede identifikation mellem papirløse samlevere.

”Sagen angik et tilfælde, hvor en mand havde sat ild på sin kvindelige samlevers hus, der tjente som parrets fælles hjem. Kvinden oplyste, at manden, da han flyttede ind, medbragte en lang række effekter – en komplet garderobe, en videomaskine, en frimærke- og pladesamling mv. og at han derudover »selvfølgelig ... (har) ... været med til at bidrage til nyanskaffelser til hjemmet. I særdeleshed omkring vores søn.« Samlivet havde efter det oplyste varet i omkring 2 år. Det hedder i ankenævnets kendelse som begrundelse for at statuere identifikation:

»Under hensyn til det oplyste om parternes samliv, herunder deres økonomiske fællesskab, finder nævnet, at der mellem parterne har bestået et sådant interessefællesskab, at bestemmelsen i Forsikringsaftalelovens § 85 finder anvendelse... « ”²³

Sagens præjudikatsværdi findes at være meget lav eller ikke eksisterende, henset til at det er en ankenævnsafgørelse, den dissenterende dommers bemærkning i U 1989.82 V samt manglen på en domsafgørelse, der med hjemmel i FAL § 85 statuerer identifikation ved et papirløst samlivsforhold.

7.3 Retsstillingen

Historisk har begrebet selvfølgelig været af betydning for tilblivelsen af FAL § 85, i kraft af motiverne dertil, og har utvivlsomt også været et centralt element ved fastsættelse af selskabernes forsikringsvilkår.

Begrebets anvendelse som juridisk argumentation i forsikringssager er tredelt.

Først og fremmest anvendes begrebet til at vurdere, om der skal statures identifikation i forsikringssager, hvor der ikke af vilkår eller lov fremgår klare kriterier for hvornår der skal ske identifikation, jf. AK 89.790. I sagen, omhandlende lejernes ændringer af lejemålet, som udlejer anså som hærværk. fandt nævnet, at der ikke skulle ske identifikation mellem lejerne og udlejer, da lejerne hverken havde et økonomisk interessefællesskab med udlejer eller havde den fulde dispositionsadgang til det lejede.

---

²³ Jf. Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard, Dansk Forsikringsret, 10. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, s. 347

Begrebets anden anvendelse er som kriterie ved vurderingen af, om et samlivsforhold er faktisk ophørt i relation til forhold omfattet af FAL § 85. Denne anvendelse er ikke omtvistet, og fæstnet i retspraksis, jf. FED 2000.2282.

Den tredje måde er den omtvistede anvendelse af begrebet som hjemmel for en analogisk fortolkning af FAL § 85 på papirløse samlivsforhold. Forholdet er ikke endeligt afklaret, hvorfor der må udvises betydelig forsigtighed ved en sådan anvendelse. Et standpunkt som tilsluttes af bl.a. Preben Lyngsø i Dansk Forsikringsret, 7. udgave, og efterfølgende Henrik Jønsson og Lisbeth Kjærgaard i Dansk Forsikringsret, 10. udgave.

Udgangspunktet må, i kraft af manglen på retspraksis på området siden dommen fra 89, antages at være, at bestemmelsen ikke finder anvendelse på papirløse samlivsforhold.

8. Konklusion

I forsikringsretten har begrebet ”den romantiske partner” ingen relevans. I stedet anvendes begrebet samlever, der også inkluderer et bofællesskab af to personer der ikke er romantisk involveret. Adgangen til at identificere mellem disse to samlevere er underlagt forskellige krav, afhængigt af hvilke forsikringsforhold sagen omhandler.

Ved den forsikringsvilkårsregulerede identifikation, som anvendes ved tilfælde af tyveri, hærværk, ansvar og autokaskoforsikring, er kravet om et samlivsforhold opfyldt, når parterne har samme adresse oplyst til folkeregisteret, uanset at deres faktiske bopælsforhold er anderledes, hvorved bestemmelsen af, om parterne skal tåle at blive identificeret med hinanden, ikke burde volde problemer. Dette har den naturlige følge, at der modsætningsvist ikke kan statueres identifikation, hvis parterne ikke har samme adresse, uanset at de faktisk bor sammen.

Spørgsmålet om hvorvidt der eksisterer et samlivsforhold, har ingen relevans ved fremkaldelse af forsikringsbegivenheden omfattet af en livsforsikring, da identifikationen, såfremt fremkaldelsen resulterer i fortabelse af retten til dækning, sker med samtlige af de begunstigede.

I sager omfattet af FAL § 85, om identifikation mellem samlevende ægtefæller ved brandforsikring, er problemstillingen mere kompleks. Det er af domstolene slået fast, at det er det faktiske samlivsforhold, som skal lægges til grund ved vurderingen af om ægtefællerne er samlevere eller ej, og ikke blot den på skadestidspunktet angivne folkeregisteradresse.

Om samlivsforholdet anses som faktisk ophørt, beror på om det faktiske interessefællesskab, som findes mellem samlevere, er ophørt. Vurderingen deraf beror på om sagens omstændigheder overbevisende giver udtryk for, at interessefællesskabet er endeligt ophørt på skadestidspunktet. Såfremt dette er tilfældet, skal sikrede ikke tåle identifikation med sin skadevoldende ægtefælle.

Det er af Vestre Landsret blevet prøvet, om det faktiske interessefællesskab kan fungere som hjemmel til at anvende Forsikringsaftalelovens § 85 analogisk på papirløse samlivsforhold. Dommen blev givet med dissens, hvor flertallet fandt, at det måske var en mulighed. Betydningen af resultatet er meget usikker, hvorfor der fortsat skal udvises betydelig forsigtighed med en sådan analogisk anvendelse.

9. Litteraturliste

- Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard, Dansk Forsikringsret, 10. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag
- Ivan Sørensen, Forsikringsret, 6. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag
- Forsikring og Pension, Familiens basisforsikring II
- Karnovs noter

9.1 Love

Lov nr. 372 af 7. juni 1989 om Registreret Partnerskab

Lov nr. 532 af 12. juni 2012 om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, lov om ægteskabets retsvirkninger og retsplejeloven og om ophævelse af lov om registreret partnerskab

LBK nr. 1237 af 09/11/2015 af lov om forsikringsaftaler (Forsikringsaftaleloven) – **FAL**

9.2 Domsregister

AK 18.843 (anvendt fra litteratur) Dansk Forsikringsret, s. 290

AK. 22.105

AK 22.807 (Kopieret fra litteratur) Dansk Forsikringsret, s. 343

AK 31.630 (Kopieret fra litteratur) Dansk Forsikringsret, s. 347

AK. 34.298

AK 48.503

AK 50.135

AK 51.573 (FED 2000.2106)

AK 65.821

AK 70.812

AK 74.666

AK 75.148

AK 81.938

AK 84.283

AK 89.790

U 1964.557

U 1966.674 H

U 1982.528 H

U 1989.82 V

U.1994.109.V

U 1995.737 H

U 1998.1693 H

U 2015.3943 H